

BUCHLOVSKÝ ZPRAVODAJ

ČÍSLO 12 • ROČNÍK XII. PROSINEC 2006



Zima „u Vavřového“ pod Barborkou *(foto: Bořek Žižlavský)*

Hvězda betlémská

Běla Schovancová

Tajemná noc se již rozestřela nad krajem,
a v ní zhluboka dýchá znavená, zcela již temná zem.

Uprostřed svého zranění,
nad lesy šumícími pradávné písně smuteční,
nad jezery slzami přeplněnými,
nad moři hořkosti,
nad horami bolesti, oči své k nebi pozvedá...

Tam kde se dosud modravé hvězdy třpytí,
kde jedna z nich, jedna jediná,
právě před malou chvílí vesmírnou
nám zprávu neslýchanou přinesla,
jako blesk z věčnosti, jak výbuch supernovy.

Zprávu u zrození Božího Syna,
pro naši spásu, pro spásu všeho lidstva
a mnohého stvoření,
v dalekých světech neznámých,
i zde na zemi.

A jako tehdy tři králové,
učenci od východu slunce,
za její září až od Betléma šli,
i my za její krásou, světelnou jistou,
dnes do Božího chrámu jdeme.

Abychom v jesličkách
Děťátko zrozené spatřili,
abychom Jeho, Spasitele našeho,

do svého nitra přijali,
v Hostii lásky nebeské, v eucharistii.

Abychom jednou s Ním,
vzkříšeni mohli žít,
v náručí milující našeho Boha Otce,
na věčném vanutí Ohně lásky
Ducha Svatého,

po všechny věky,
v radosti nekončící...

Zasedalo nové zastupitelstvo městyse



Na fotografiích vidíte nově zvolené zastupitele městyse Buchlovic, kteří se sešli na svém prvním zasedání 2. listopadu, kde proběhla volba starosty, místostarosty, členů rady a dalších orgánů.

(foto: ing. Miroslav Smatana)



Informace knihovny

Beseda se spisovatelkou

V úterý 24. října 2006 se uskutečnila beseda se spisovatelkou Simonou Monyovou v útulném prostředí jídelny restaurace Záložna.

Spisovatelka přijela s manželem Borisem Ingrem, který je vydavatelem jejich knih, a s nejmladším dvouletým synem Šimonem. Zatímco čtenářky besedovaly s paní Monyovou, oba jmenovaní pánové se vydali na procházku po našem městečku. Nadchlo je především nádherně osvětlené náměstí.

Autorka odpovídala na spoustu otázek týkajících se její tvůrčí činnosti (psaní knih, poezie, písňových textů apod.), ale také čtenářkám umožnila nahlédnout do svého soukromí.

Mnohé čtenářky překvapilo, že paní Monyová není „tak feministická“, jak by se snad zdálo z jejich knih, naopak, svěřila se, že ráda pečuje o pohodlí svých „čtyř chlapů“ a spokojená rodina je pro ni na prvním místě.

Příjemně strávený večer byl zakončen podepisováním knih, které si čtenářky koupily pro sebe, nebo jako pěkný dárek svým blízkým.

Simona Monyová je bezesporu výrazná osobnost současné české literatury, její knihy patří k nejprodávanějším. Ji samotnou potěšilo, že jedna z jejich knih – Krotitelka snů – byla zařazena na seznam maturitní četby.

Jisté je, že o této sympatické spisovatelce ještě uslyšíme…



Spisovatelka podepisuje knihy svým čtenářkám

A kdo k nám zavítá příště? Plánujeme besedu, tentokrát pro školní mládež, s nejznámější a nejčtenější autorkou knih pro dívky – Lenkou Lanczovou.

Z nových knih:

Naučná literatura pro dospělé
J. Bauer: Co v učebnicích dějepisu nebylo počtvrté
J. Mandžuková: Léčivá síla vitaminů, minerálů a dalších látek
J. Bištiak: Fuchsie
kolektiv: Encyklopedie nových náboženství
kolektiv: Průvodce po Čechách, Moravě, Slezsku - sv. 51, Slovácko – Uherskohradišťsko
D. Šottnerová: Léto a podzim (zvyky, obyčeje, náměty, hry)

Krásná literatura pro dospělé
J. Irving: Dokud tě nenajdu
N. Gordon: Lékařka
J. Fieldingová: Dobré úmysly
S. Monyová: Střípky z ložnic
N. Horáková: Ženy a lži
A. Žídková: Devětkrát jeden vrah
J. Kroupa: Zločin jako profese
C. H. Clarková: Mrtvá na pláži
A. Christie: Vždyť je to hračka
R. Cook: Invaze z galaxie
S. Hassel: Krvavý batalion
L. Kessler: Obrněný prapor SS
L. Kessler: Bleskový pochod
Z. Peterová: Deník alkoholičky
V. Vondruška: Sběratelé ostatků (navazuje na Prodavače ostatků)
P. Šabach: Občanský průkaz

Naučná literatura pro děti a mládež
M. Novozámská: Vyberte si zvířátko

Krásná literatura pro děti a mládež
R. Goscinny: Nové Mikulášovy patálie – Návrat z prázdnin
R. Goscinny: Nové Mikulášovy patálie – Sváteční oběd
J. Birdsallová: Penderwickovi
R. Cohnová: Perníková panenka
H. Jelínková: Šimon a štěňátko Bára
J. Wilsonová: Projekt Loty

Knihovnice
Foto: Bořek Žižlavský

Občanská demokratická strana



Vážení a milí spoluobčané,

dovolte, abychom vám v tomto adventním čase, po zvolení Rady městyse, starosty a místostarosty, upřímně a srdečně poděkovali za důvěru, kterou jste dali kandidátům a volebnímu programu Občanské demokratické strany Buchlovice ve volbách do Zastupitelstva městyse.

Volební vítězství, kterého jsme díky vám dosáhli, nám umožňuje dodržet všechny programové sliby a zároveň v naší obci i nadále zachovat tradičně dobrou spolupráci s ostatními volebními stranami, zejména s KDU-ČSL a Sdružením nezávislých kandidátů.

Věříme, že s naší prací pro městys budete v příštích čtyřech letech spokojeni. Těšíme se na všechny vaše případné podněty a připomínky.

Přejeme vám, vašim rodinám a blízkým šťastné prožití Vánočních svátků a mnoho pohody, zdraví a vše nejlepší v novém roce 2007.

Ing. Jiří Černý, starosta
Ing. Zdeněk Beníček, předseda MS ODS

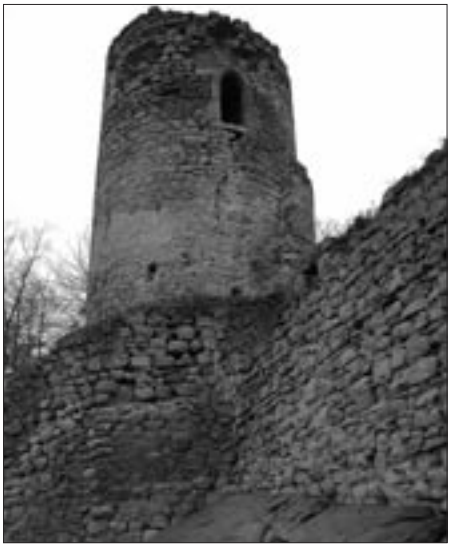
Turistický kroužek ŠD na Cimburku

V sobotu 7.10.2006 jsme se s turistickým kroužkem školní družiny vydali na první letošní výlet na zříceninu hradu Cimburk.

Odjížděli jsme z Buchlovic v 8:15 hod. Autobus nás přivezl ke koryčanské přehradě a odtud jsme se vydali na cestu. První zastávka byla prohlídka Cimburku, pak jsme šli ke studánce U mísy a potom ke skále zvané Kozel. Pokračovali jsme na Kazatelnu a dále k chatě Na pile. Tam jsme rozdělali ohýnek a opekli si špekáčky. Na pile je také Račí studánka, ale žádného raka jsme neviděli. Naše další cesta vedla k místu, kterému se taky říká U zabitého. Byl tu vlastním zbrojnošem zavražděn buchlovský pán Jindřich Prakšický ze Zástřizl. Potom jsme se občerstvili v kempu na Smraďavce a vydali se domů. Trasa byla dlouhá asi 15 km a v Buchlovicích jsme byli kolem 17. hodiny.

Výlet se velmi vydařil, počasí nám přálo, byl krásný podzimní den a nálada výborná.

Matyáš Chovanec, 3. třída



Kamená věž Cimburku



Společná fotografie účastníků výletu u Kozla

Vánoce s Folklorním studiem

Folklorní studio Buchlovice Vás srdečně zve na vánoční koncerty

Z Nazareta do Betléma

V sobotu 23. prosince v zámeckém sklepě a prostorách zámeckého parku, začátek v 17.00 a v 19.30 hodin. Josef s Marií museli opustit pohodlí svého domova a vydat se na cestu do Betléma kvůli sčítání lidu. To nás inspirovalo k poněkud netradičnímu pojetí vánočního koncertu a chceme Vás povzbudit k tomu, abychom společně opustili pohodlí zámeckého sklepa a prošli se buchlovickým parkem v několika zastaveních spolu s Josefem, Marií a jejich oslíkem. V pořadu se můžete setkat se známým loutnistou Ondřejem Jalůvkou z Olomouce, hercem Slováckého divadla Vladimírem Doskočilem, sólistkou Pavlou Rokytovou a sólisty a sbory Folklorního studia Buchlovice.

Gloria, gloria!

pondělí 25. prosince – putování po kostelech

14.30 Zlechov, 16.00 Popovice, 17.30 Spytihněv, 19.00 Buchlovice

V pořadu vystoupí sólisté a sbory Folklorního studia, dětská cimbálová muzika pod vedením Martina Crly, sólisté Děcek z Buchlovic a cimbálová muzika Rubáš.

Folklorní taneční v Buchlovicích

Rodiče z řad dětí, které navštěvují Folklorní studio Buchlovice a soubor Děcek z Buchlovic, nás přivedli k myšlence uspořádat Folklorní taneční. Rádi bychom pozvali ty, jež si chtějí osvojit základy folklorních tanců našeho regionu, se kterými se běžně mohou setkat na besedách u cimbálu. Výuka bude probíhat ve třech lekcích, z nichž každá bude rozdělena do dvou částí. V první proběhne nácvik vybraných tanců a představení regionu, ze kterého pochází, druhou částí pak bude veřejná beseda u cimbálu.

Rozpis lekcí: 13. ledna 2007, 27. ledna 2007 a 10. února 2007

Od 18.00 do 20.00 hodin v prostorách zkušebny Folklorního studia na „staré škole“ – od 20.00 hodin plánujeme plynulé pokračování při besedě u cimbálu v některé z místních restaurací

Budeme se učit např. tance z Hluku, z Bílovic, ze Strání, čardáš, verbuňk a další. Lekce povede zkušená taneční pedagožka Jana Neničková. Lektorné je 150,– Kč za taneční pár (za všechny 3 lekce). Kurz je určen primárně pro páry, ale přihlásit se mohou i jednotlivci.

Za Folklorní studio Buchlovice a Děcka z Buchlovic se na Vás těší a závazné přihlášky přijímá
Lenka Rašticová, tel: 737 285 333, e-mail: rasticova@volny.cz

Humorista daroval muzeu křídlo



Muzeum Podhradí v Buchlovicích získalo koncem října další krásný exponát. Je jím křídlo z konce 19. století, které daroval známý kreslíř Ivan Křemeček ze Včelar, jehož otec pochází z Buchlovic.



S těžkým hudebním nástrojem pomohli při převozu a stěhování pracovníci drobné provozovny městyse Buchlovic a další. *(foto: JK)*

DĚTSKÝ KARNEVAL











3. listopadu 2006











Foto: **Oldřich Stránský**

Pozor! Začala topná sezóna

V souvislosti se zahájením topné sezóny stojí za připomenutí, že k vytápění objektů lze používat pouze schválené typy spotřebičů paliv a je nutné se řídit předpisy a návody výrobce pro jejich instalaci, umístění, obsluhu a údržbu.

Zákon o požární ochraně ukládá povinnost dodržovat podmínky a návody, vztahující se k požární bezpečnosti výrobků nebo činností, a počínat si tak, aby nedocházelo k požárům. Platí to zejména při používání tepelných, elektrických, plynových a jiných spotřebičů a komínů, při skladování, manipulaci a používání hořlavých nebo požárně nebezpečných látek, při zacházení s otevřeným ohněm či jiným zdrojem zapálení. Podrobnosti o těchto povinnostech upravuje vyhláška č. 246/2001 Sb. (o požární prevenci).

Na co si dát pozor, než začnete topit?

Každý by měl znát, v jakých lhůtách je povinen zajistit pravidelnou revizi plynových a elektrických spotřebičů nebo čištění a kontrolu komínů jednotlivých typů tepelných spotřebičů. Měl by si zkontrolovat, zda je řádně upevněný kouřovod, zda není spotřebič nebo kouřovod propálený. Opatrnosti je třeba dbát při vysypávání žhavého popele – popel ukládat do nehořlavých a neporušených nádob. Každoročně se stává špatné ukládání popele příčinou požárů nejen popelnic a kontejnerů, ale i obytných a hospodářských budov.

Příprava topidel

Splněny by měly být zejména předepsané povinné revize a kontroly. Máte vyčištěná kamna, seřízený kotel topení? Zvláště důležité je to u uživatelů plynových kotlů, kteří mají stanovenou povinnost zajistit jednou za rok kontrolu celého spalovacího procesu, čistotou hořáků počínaje a funkcí pojistkového ventilu či termostatu konče.

Topí-li se pevnými palivy, znamená zanesený komín nejen špatné hoření, ale i nebezpečí vznícení sazí. Zvláštní nároky jsou opět požadovány u plynových kotlů. U nich je nutná jak čistota komínových průduchů, tak předepsaný tah komína.

Odpovědnost za stav komínu jako součásti domu nemá kominík, ale majitel objektu.

Některé zásady bezpečného provozu topidel:

- **dodržovat bezpečnou vzdálenost jednotlivých druhů topidel od hořlavých stavebních konstrukcí a zařizovacích předmětů,**
- **neodkládat hořlavé materiály a předměty na povrch topidla,**
- **izolovat spotřebič pevných paliv od podlahy z hořlavých hmot ochrannou podložkou, přesahující jeho půdorys,**
- **udržovat komíny a kouřovody v řádném technickém stavu, zajistit jejich pravidelné kontroly a nepoužívat komíny, u nichž byly zjištěny závady podle ČSN EN 1443,**
- **dbát na pravidelné čištění a kontrolu komínů a kouřovodů spotřebičů paliv.**

Vážení spoluobčané,
od 11. prosince 2006 bude obnoven provoz sběrny čistírny prádla ve stejných prostorách, jak tomu bylo před časem, tj. v přízemí budovy Úřadu městyse Buchlovic. Sběrna bude otevřena vždy v pondělí 16.00–17.30 hod. (příjem) a v úterý 16.00–17.30 hod. (výdej).

Součinnostní výcvik buchlovických hasičů s Hasičským záchranným sborem Uh. Hradiště



Chemická očista



Přečerpávání nebezpečných látek



Vázání uzlů



Přečerpávání nebezpečných látek



Slaňování

STÁRCI 2006



Letošní stárci (zleva) Marek Schuster, Marie Procházková, Adriana Schusterová a Petr Strýček



Před obecním úřadem



Tanečky na náměstí



Sólo před obecním úřadem

HODY 2006 – několik ohlédnutí








































Foto: **Oldřich Stránský, -vlk-**

Po 27 letech se hodovalo i v pondělí



Z pondělního posezení hodařů na Úřadě městyse Buchlovice



Hody, mílé hody, už jsem dohodoval ... (pondělí, 8.00 hodin) *(foto: Bořek Žižlavský)*

Kronika buchlovického hasičského sboru

Rok 1886

Rok 1886 byl prvním rokem v buchlovické hasičské historii, který nezačínal valnou hromadou. Ta se uskutečnila posledního dne roku předcházejícího.

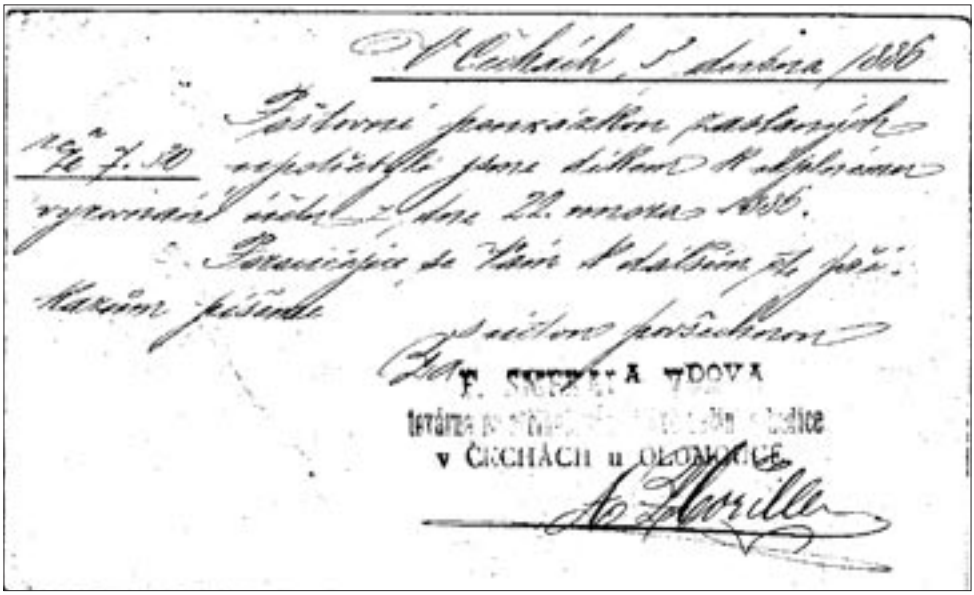
Dne 3. ledna 1886 se vybraní zástupci sboru zúčastnili schůze Jednoty hasičských sborů v údolí Moravy střední a Dřevnice, která se uskutečnila jmenovaného dne o třetí hodině odpolední v hostinci U koruny v Napajedlech.

O počtu zásahů v roce 1886 se nedochoval žádný záznam, není ani známo, zda sbor pořádal nějakou taneční zábavu, či jiný kulturní podnik.

V roce 1886 sbor nakupoval blíže neurčený hasičský materiál u firmy F. Smekala vdova v Čechách u Olomouce. Dokládá to korespondenční lístek, kterým zástupce firmy potvrzuje buchlovickému sboru příjem 7 zlatých 30 krejcarů, kterými byl vyrovnán účet sboru ze dne 22. února 1886.

V roce 1886 se dále rozšiřovala členská základna sboru. Na valné hromadě 31. prosince byli do sboru přijati pánové František Rosenberg a František Dorazil.

V roce 1886 se valná hromada uskutečnila 31. prosince. Na začátku schůze přivítal velitel Bedřich Böhm přítomné zástupce představenstva obce a také členy sboru, pak přednesl proslov. Po proslovu byly přečteny a odevzdány k prozkoumání revizorům účty za rok 1886. Následovala volba revizorů účtů, kterými byli jednohlasně zvoleni pánové Tomáš Radoš a Stanislav Kaňovský, radní. Dalším bodem programu byla volba výboru, jehož členy byli zvoleni: Bedřich Böhm 16 hlasy, František Strýček 15 hlasy, Ludvík Dorazil, Karel Zelinka a Jan Hrabal 14 hlasy, Jan Rajzl 12 hlasy a Arnošt Gerža 10 hlasy. Po volbě výboru se přikročilo k volbě náčelníků. Na návrh Arnošta Gerže byli jednohlasně zvoleni: velitelem Bedřich Böhm, podvelitelem Karel Zelinka, pokladníkem a jednatelem František Strýček, zbrojmistrem Ludvík Dorazil a hasmistrem Jan Rajzl.


V Čechách 3 dubna 1886

Poštovní korespondenční lístek

F. SMEKALA VDOVA

v ČECHÁCH u OLOMOUCE

Korespondenční lístek od firmy F. Smekala vdova ze dne 3. dubna 1886

Na závěr valné hromady podal velitel Bedřich Böhm návrh, aby sbor odbíral časopis Český hasič. Přítomní účastníci rozhodli, že časopis se odbírat bude.

V roce 1886 sbor vyplňoval dotazník, ze kterého lze vyčíst spoustu zajímavých údajů nejen o hasičském sboru, ale i obci Buchlovice. Co je tedy v dotazníku uvedeno?

V roce 1886 mělo v Buchlovicích 145 domů krytinu tvrdou, 8 domů šindelovou a 308 domů doškovou. Pojištěno je 320 domů. Buchlovice měly 1070 mužských obyvatel. Obecní jmění činilo 10 000 zlatých. Vodu si sbor při požáru opatřoval z nádrže. Sbor byl založen v roce 1876 a měl v době vyplňování dotazníku 25 členů. Sbor vlastnil 25 přileb, 15 seker, 1 provaz, 3 žebře na střechu a 9 košů na vodu. Uniformy a výzbroj patří sboru. Vedle tohoto obec vlastní čtyřkolovou stříkačku, 3 žebře, 3 háky a 2 lejty. V posledních třech letech sbor nedostal žádnou finanční podporu od obce. Od pojišťoven sbor obdržel v roce 1885 40 zlatých, v roce 1886 20 zlatých. Z hasičského fondu sbor žádnou finanční podporu nedostal. Členové sboru na zakoupení výzbroje a nářadí nijak nepřispěli. Dluhy sbor nemá, protože se obává je dělat. V posledních třech letech sbor zasahoval u 12 požárů. Do hasičského obvodu sboru náležely Břestek, Tupesy, Zlechov, Boršice a Stříbrnice. V případě ohně mohl sbor očekávat pomoc pouze ve Zlechově od sboru z Uh. Hradiště. Sbor nutně potřeboval 60 m hadic, posunovací a jednoduchý žebř a 4 pásy pro lezce, což by stálo 284 zlatých.

Rok 1887

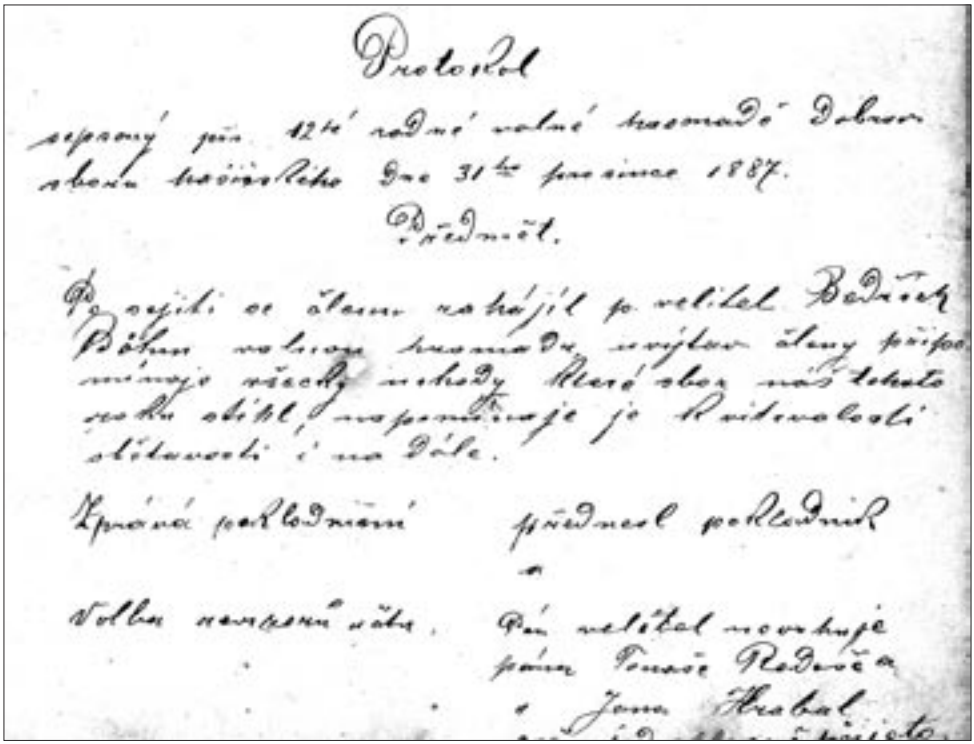
Rok 1887 byl druhým rokem v buchlovické hasičské historii, který nezačínal valnou hromadou. Členové výboru sboru, kteří své funkce vykonávali po celý rok 1887, byli zvoleni na valné hromadě již 31. prosince 1886.

Z protokolu sepsaného při schůzi výboru konané 11. října 1887 je zřejmé, že sbor v průběhu roku zasahoval hned u několika požárů. Žádnou podrobnost o kterémkoliv z nich však v písemnostech buchlovického hasičského sboru nenajdeme. Přesto se doklad o nejhorším požáru v Buchlovicích za posledních několik let zachoval. Psaly o něm totiž noviny. O požáru, který v Buchlovicích vypukl v neděli 4. září 1887, napsaly noviny Český hasič, vycházející až v dalekých Klatovech následující: „V Buchlovicích na Moravě zničil požár téměř třetinu města. 92 stavení při divokém vichru shořelo v neděli 4. t. m. v poledne. V několika minutách hořela i nejvzdálenější stavení, z nichž většina před dvěma roky také vyhořela. Při úplném nedostatku vody a při veliké prudkosti větru bylo úsilí četných hasičských sborů marné. Mimo všechny okolní sbory dojeli i ze vzdálených Koryčan a Uh. Hradiště. Většině vnikl oheň dovnitř okny a dveřmi, že nezachránili ničeho. Připraveni byli o polní úrodu, nářadí a šatstvo. Bída nesmírná. Lidský život nepřišel na zmar žádný, jak dosud známo, popálených jest více, dobytka uhořelo značně. Při kázání ohlašována sbírka pro ubohé vyhořelé sousedních Boršic a Zlechova a pro nešťastné Vizovice. Nyní však buchlovští sami úpěnlivě všecky lidumily prosí o pomoc tak potřebnou“. Časopis Český hasič se k neštěstí v Buchlovicích vrátil ještě v následujícím čísle krátkou poznámkou: „Pro pohořelé v Buchlovicích na Moravě poukázal zemský výbor moravský 400 zlatých podpory ze zemských prostředků.“ Ze vzpomínek pamětníků vyplývá, tento ničivý požár vznikl v kuchyni tehdejšího hostince U Moravské orlice, kde se vzňalo mastné na kamnech. Vedle zemského výboru vypomohl pohořelým také majitel buchlovského panství hrabě Zikmund II. Berchtold, který postiženým věnoval dříví na nové střešní krovy.

Již vzpomínaná schůze výboru, která se uskutečnila 11. října 1887, měla na programu jednání několik zajímavých bodů.

Na začátku schůze předložil přítomným Bedřich Böhm žádost člena sboru Valeriána Dobyáše o podporu z hasičské podporovací pokladny. Je možné, že pan Dobyáš patřil k postiženým požárem ze 4. září. Svou žádost bohužel podal po stanoveném termínu, podpora mu tedy nemohla být poskytnuta žádná. Přítomný výbor se však usnesl, že panu Dobyášovi bude vyplacen obnos alespoň ze spolkové pokladny, a to ve výši 3 zlaté.

Druhým bodem jednání bylo vyloučení Adolfa Wernera ze sboru. Návrh na vyloučení přednesl Bedřich Böhm a odůvodnil jej tím, že pan Werner se v průběhu roku nezúčastnil žádného cvičení ani žádného zásahu u požáru. Přítomný výbor s návrhem velitele souhlasil a Adolfa Wernera se sboru navždy vyloučil.



Protokol

o správný průběh 12té řádné valné hromady Dobrovolného hasičského sboru dne 31te prosince 1887.

Předmět.

Po projití se členy zahájil p. velitel Bedřich Böhm valnou hromadu, vyjádřiv členy přípomínaje všechny nehody, které sbor náš letošního roku obětí, napomínaje je k vytrvalosti a obětavosti i na dále.

Zpráva pokladníční — přednesl pokladník

a

Volba nových úřadů. — Pán velitel navrhuje pány Tomáše Radoše a Jana Hrabal

Začátek zápisu z výroční valné hromady konané 31. prosince 1887

Třetím bodem projednávaným na této schůzi bylo vyslání delegáta sboru na schůzi Všeobecné podporovací pokladny, která se konala 30. října 1887 v Olomouci. Výbor se usnesl, že na jmenovanou schůzi vyšle jako zástupce sboru pana Františka Strýčka, kterému bude ze spolkové pokladny vyplaceno cestovné ve výši 5 zlatých.

Posledním bodem programu schůze byla žádost člena Aloise Findeise, kterou přednesl Arnošt Gerža. Pan Findeis žádal výbor o příspěvek ze spolkové pokladny na boty. Svou žádost odůvodnil tím, že při letošních požárech již dvoje boty spálil. Výbor, který vzal na vědomí špatné majetkové poměry pana Findeise, rozhodl, že mu ze spolkové pokladny vyplatí podporu 2 zlaté.

V roce 1887 se valná hromada uskutečnila 31. prosince. Schůzi zahájil velitel Bedřich Böhm, který nejprve přivítal přítomné členy. Ve své další řeči připomněl členům všechny nehody, které sbor v roce 1887 potkaly, na závěr pak členy vybídl k vytrvalosti a další obětavosti. Po projevu velitele přednesl pokladník zprávu pokladní. Pak byli zvoleni revizoři účtů, kterými se stali pánové Tomáš Radoš a Jan Hrabal. Následovala volba 7 členů výboru, před níž byli zvoleni 2 důvěrníci - pánové František Rosenberg a Valerián Dobyáš. Do výboru pak byli zvoleni: Bedřich Böhm 17 hlasy, Ludvík Dorazil a Jan Hrabal 15 hlasy, František Strýček 14 hlasy, Jan Rajzl a Arnošt Gerža 13 hlasy a Anton Daňhel 10 hlasy. Ze zvolených členů výboru byli zvoleni náčelníci: velitelem se stal opět Bedřich Böhm, náměstkem velitele Arnošt Gerža, jednatelem a pokladníkem František Strýček, zbrojmistrem Ludvík Dorazil a hasmistrem Jan Rajzl. Po skončení voleb přišly na řadu volné návrhy členů. Pan Rosenberg navrhl, aby byla v zimě zrušena cvičení. Jeho návrh byl přijat. Dále pak bylo dojednáno, že schůze výboru se budou odbývat (zřejmě v zimě z důvodů topení) v místnosti pana Františka Strýčka jednou měsíčně, vždy po odjezdu pana notáře.

Vlastimil Kořínek

Vánoce v Buchlovicích v 19. století - I

Pokusím se popsat Vánoce v Buchlovicích kolem roku 1860 z úryvků dávných vyprávění, která jsem slyšela od pana Strýčka či starých buchlovských lidí.

Tehdy byli téměř všichni lidé věřící a vtělení vykupitele do malého děťátka, které přichází na svět jako každé jiné dítě, jim bylo velmi blízké. Vánoční čas pro ně začínal adventem a s ním spojenými ranními roráty. Tato ranní pobožnost začínala v šest hodin a končila v sedm. Byla to příprava na příchod Ježíše – spasitele na náš svět. Doma se prý schovával kdejaký kousek svíčky, kterým se na rorátech ještě v temném kostele svítilo a na modlitební knížky. Na roráty chodily



Dobová secesní vánoční pohlednice z roku 1900

i děti a v mém dětství po skončení pobožnosti, než se otevřela škola, se klouzaly na klouzačkách u kostela od ohradní zdi.

Na sv. Mikuláše tento světec poděluje děti již od středověku. V tento čas chodívalo obcí více mikulášských skupinek. Mikuláš kolem sebe míval několik čertů, chodívali spolu dům od domu, hlavně tam, kde se předlo nebo dralo peří. Děti lidé podělovali jablky, ořechy, lískovými oříšky, krajačkami, špiganci (byly to sušené švestky zbavené pecek, místo kterých do nich byla zatlačena ořechová jádra), perníkovými Mikuláši a čertíky ze sušeného ovoce. Jablka, ořechy a sušené ovoce byly tehdy poměrně vzácné a děti se na ně těšívaly.

Hlavní zábava čertů – chlapců v kožichách – však byla vytahování děvčat z teplých světnic od peří a předení na dvůr, kde je házeli do sněhových závějí, což se neobešlo bez pískotu a štěkání psů. Celé Buchlovice prý zněly výskotem a štěkotem. Děti si perníkové figurky stavěly za okna, kde byly tak dlouho, až je snědly.

Po sv. Mikuláši přišla sv. Barbora. To prý mladá děvčata řezala v humnech větévky třešní – barborky, které dávala do vody do tepla či do chléva. Na Štědrý den obyčejně rozkvetly. Do kostela na jitřní prý si děvčata tyto rozkvetlé větévky dávala za kordulky. Ve dveřích kostela čekali chlapci a který z nich rozkvetlou barborku děvčeti uchytil, za toho se prý ona do roka vdala.

Po sv. Barboře přišla sv. Lucie, která „noci upije, ale dne nepřidá“. To zase chodily po Buchlovicích „Luce“, oděné a zahalené do bílých prostěradel (plachet). Na hlavách měly masky vyřezané z dýní s vydlabanýma očima, nosem a s hubou plnou vyřezaných zubů. Chodily opět po domech, kde se předlo a dralo peří a přadleny strašily.

Já mám na advent taky pěkné vzpomínky. Ve škole již od začátku prosince jsme měli za oknem malý papírový betlémek. V době adventu vždy, když jsme měli odpoledne školu, bylo ke konci odpoledne ve třídě od parku šero. Z velikých železných kamen padala na podlahu červenavá záře. Nerozsvítilo se a pan řídící Jelínek vždy odpoledne poslední půlhodinu hrál na harmonium koledy a my jsme zpívali. Ve vyučování jsme se učili a přednášeli básničky s vánoční tématikou, například: Hlas zvonů táhne nad závějí, Hoj ty Štědrý večere, Prosinec atd.

Vánoční stromky tehdy kromě majitelů velkostatku a zámeckých úředníků nikde nebyly, ani Ježíšek nenaděloval dárky. Velký stromek byl pouze na zámku v přízemí, v sala terreně, s prosklenými dveřmi do zahrady, s výhledem na kašnu. Ten byl pro děti Berchtoldových zaměstnanců. Vždy těsně před Štědrým dnem tam bývala vánoční besídka s pohoštěním a rozdáváním dárků; jednalo se o oblečení, obutí či školní potřeby. To se dělo již kolem roku 1860. Vím to od stařenek na dračkách.

Za mého dětství již u nás rodiny s dětmi měly stromeček a pod ním prosté dárky, které přinesl Ježíšek. Stromeček však měl jiný účel než je tomu dnes. Byl většinou ozdoben cukrovím, ozdobami

málo, a byl určen k poskytování sladkostí pro děti. Nyní slouží vánoční stromek, nastrojený pouze ozdobami, většinou coby bytová dekorace.

Přišly Vánoce a Štědrý den. Na ten se držel velký půst. Jedla se jenom kmínová polévka a chleba. K večeru začali chodit koledníci. V mém dětství to byli obyvatelé chudobince, stará Rézinka se svou starodávnou koledou „Šel jest Adam, šel do ráje“, o které jsem již psala před časem, a děti z několika nejchudších rodin. V době, o které píši, cca před 150 lety, chodili koledníci rovněž. Celý den se zpívaly koledy a modlilo se. Když vyšla první hvězda, zasedlo se k večeři. Když chumelilo, zasedlo se při prvním soumraku. Večeřela se kroupová polévka, krupicová kaše oslazená medem a omaštěná máslem, koláče a někde prý měli i nějakou vánočku a lipový čaj, také slazený medem. Pak se jedly vařené krajačky, uvařené s cukrem a několika hřebíčky.

Téměř v každé chalupě byl malý betlémek, u kterého maminka podělovala děti koledou, stejnou jako na Mikuláše – krajáčky, ořechy, lískovými oříšky, jablky, nějakým kouskem perníku. Paní Štokmanová, rodem ze Zlechova, mi vyprávěla, že v jablkách v koledě od kmotřenky mívala zatlačenou pětikorunu. Tatínek vyprávěl to samé. V koledě od kmocháčků mívali do jablek zatlačený krejcar, což asi také měly tehdy děti v Buchlovicích. *(Dokončení příště.)*

Zdenka Maršálková

Adventní noc

Zdenka Maršálková

Nad krajem zasněženým, klidně spícím,
se jiskrná noc zimní rozklenula.
Tisíce hvězd se na ni rozjiskřilo
a světlem srpku měsíce krystalky sněhu všude rozsvítila.

Vše spí, nabírá nové síly, spí les i pole, lidé,
pták nasycený štědrou lidskou dlaní.
Spí matka Země, životem novým Bohem požehnaná,
co k žití probouzí se vždycky v době jarní.

Náhle zavoní jehličí, vanilky vůně kořenná,
až příchod božského děťátka v zimní svatou noc znamená.
Staré, nádherné koledy, rolničky, zvony vánoční,
jemu i žití novému jemnou ukolébavkou zní.

Ježíšek v zimní slunovrat vždy nese světu spasení.
I když ho lidé křižují, zvítězí jeho vzkříšení.
Důkazem zmrtvýchvstání Krista, toho božského dítěte,
je v dobu tu vznik všeho žití, vše zelená se, rozkvete.

Když ráno zimní slunce nad obzor
z mlhy vystoupí ve svém rudém šatu,
políbí matku Zemi, novým životem žehnanou
nadějným polibkem zimního slunovratu.

Když se Pán Ježíš narodil

Když se Pán Ježíš narodil, to bylo tehdy radosti! Andělé v nebi prozpěvovali Bohu ty nejkrásnější písně díků, že se konečně nad lidmi ustrnul a poslal jim svého Syna, aby vykoupil celý svět. Ano i ty hvězdičky tam na nebeské obloze začaly svítit tak krásně, jako nikdy před tím, ale když viděly chudobu Božského Dítka, rozteskнily se a jejich slzy padaly dolů v podobě malých jiskřiček, které když dopadly na zem, proměnily se v běločervenavé kvítky. To byly první chudobky, jež vyrostly v pažitu podél cest, aby ukazovaly lidem, kudy by se co nejdříve dostali do betlémského chléva.

Tam v jesličkách, vystlaných senem a slámou, zahalený v bílé plenky, ležel On – nejkrásnější ze všech dítek, které se kdy zrodily. Z jedné strany se nad ním skláněla Maria Panna a opodál z druhé strany stál svatý Josef, plný blaha jako Matka Páně, ale spolu i plný starostí, neboť nevěděl, jak uživí Božího Syna.

Na lučinách, nedaleko betlémského chléva, pásli svá stáda pastýři, z nichž někteří, protože byla noc, uložili se ke spánku. Ale probudila je veliká nebeská záře. Jak se podivili, když uviděli i anděly, kteří jim zvěstovali radostnou novinu: „Vstaňte a nespěte, neboť se narodil Pán Ježíš, Spasitel světa! Jděte a pokloňte se jemu! Podle toho jej poznáte: leží v jesličkách, na seně položený a plenkami zabalený!“

Pastýři zpočátku tomu ani nechtěli věřit, protože se domnívali, že vše, co viděli a slyšeli, jest jenom pouhý sen. Ale andělé je vzali za ruce a vedli je k chudým jesličkám, z nichž se na ně usmívalo překrásné Jezulátko, takže nemohli odolat, padli na kolena a pozdravili to děťátko modlitbou a srdečnými slovy.

Když pak uviděli, že i andělé se mu koří, začali na počest prozpěvovat své písně a hrát na dudy, flétnu, fujaru, zatímco někteří z nich rychle se vraceli do svých stanů, aby dary uctili malého Ježíška.

A již jeden přinášel bělostného beránka, druhý ovečku, třetí džbán mléka a všichni ho prosili, aby přijal ty dary na důkaz jejich veliké vděčnosti a lásky.

Jasnou září a andělskými zpěvy přivábeni přispěchali k chudým jesličkám též mnozí obyvatelé z Betléma, a když se dověděli, kdo se to narodil, také padli na kolena, a když se mu poklonili, přinesli ze svých domovů, co měli nejlepšího po ruce. A věru, nanesli Jezulátku tolik medu, mouky, pečiva, jablíček i vajec, že starostlivý svatý Josef marně se rozhlížel, kam by to všechno uložil a uschoval pro ty, kdo přijdou zdaleka se poklonit Božímu Synu.

Přilétl i malý, nevzhledný ptáček a začal Ježíškovi zpívat, ale brzy umlkl, neboť se styděl za svůj nepěkný hlásek. Místo zpěvu jal se chytat a odhánět mouchy, jež létaly kolem Ježíškovy hlavy. Matka Boží si povšimla té lásky malého opeřence a poprosila tiše Ježíška, aby tomu opeřenci požehnal a uštědřil mu za jeho pozornost krásný hlásek. I vyplnil matčino přání Spasitel světa, pokynul, a ptáček s chudým peříčkem se rozklokotal krásnou písní. To byl první slavík, jenž dodnes tak tklivě zpívá, když slunce už dávno zapadlo, na znamení, že o půlnoci se narodil Syn Boží k radosti celého světa.

Z knihy Julia Košnáře Pán Ježíš v českých pohádkách.

Advent

Zvláště před Vánocemi slyšíme toto slovo velmi často. Co však znamená? Jeho význam je prostý: znamená „příchod“. Označujeme jím přípravnou dobu před Vánocemi. Je zajímavé zalistovat trochu v historii a podívat se do odborné literatury na to, jaká byla genese adventu jako zvláštního období církevního roku. Nejstarším svědectvím o adventu jako přípravné době je postní řád biskupa Perpe-



Arnošt Hrabal: Narození páně

tua z Toursu, který zemřel roku 490. První stopy zvláštní adventní liturgie sledujeme v polovině 5. století v Ravenně, jež v tom silně závisela na Východě. Vlastním tématem této liturgie je očekávání Kristova narození. V jiných částech církve, obzvláště v Galii, došlo k silným důrazovým posunům tím, že advent byl chápán spíše z perspektivy eschatologické. Pravděpodobně to lze připsat vlivu irských misionářů, jako byl Kolumbán Mladší (530-615), kteří stavěli do popředí Pána přicházejícího soudit. Tito misionáři zdůrazňovali s ohledem na budoucí soud potřebu pokání. Tento historický nástin nám ukázal dva časové body ve vnímání adventu. Prvním je příchod Krista na tuto zem v lidském těle, druhým je okamžik jeho druhého příchodu. Onen první příchod, kdy se Ježíš narodil jako člověk z Marie v betlémském chlévě, si připomínáme o Vánocích. O významu tohoto Ježíšova příchodu v lidském těle mluví snad nejvýstižněji list Hebreům, ve kterém je napsáno: „Protože děti mají účast na krvi a těle (což znamená, že Abrahamovi potomci jsou lidé), podobně i on (tedy Ježíš) se jich stal účastným (tedy i Kristus měl tělo a krev), aby skrze smrt zahladil toho, kdo má vládu nad smrtí, totiž Ďábla, a osvobodil ty, kteří byli strachem ze smrti drženi po celý život v otroctví.“ (Žd 2,14- 15). Ježíš jako člověk mohl prožít smrt. Tím se stal dokonalým velekněžem, tedy prostředníkem mezi Bohem a člověkem, protože na vlastní kůži zakusil existencionální úzkost ze smrti. Zakusil moc smrti ve všech jejích projevech kromě hříchu. Věděl, jaké je to být poddán času, v němž se nestihne vše, protože smrt se každým okamžikem přibližuje. Věděl, jaké je to stárnout, být unavený, hladový a žíznivý. A jen jako člověk mohl být trestán za lidské viny. To je tedy jeden rozměr adventu: připomenout si tento první příchod Kristův na naši zem, příchod v těle. Co však onen druhý příchod? Víme o něm? Pro apoštola Pavla a jeho vlivem i pro první generace křesťanů byla tato budoucí událost něčím podstatným a pro život určujícím. Pavel počítal s tím, že Kristus přijde ještě za jeho života. Tím celá jeho služba dostávala úplně jinou perspektivu. Bylo to jednak vědomí omezeného času, dále vědomí, že bude velmi brzy samotnému Pánu vydávat počet ze své práce, ale také jistota ve chvílích utrpení a soužení, že tato bolest brzy skončí a on bude přenesen do blažené přítomnosti svého milovaného Pána. Pavel to vyjádřil slovy: „Žít pro mne znamená Kristus a zemřít zisk. Jestliže tedy mám žít dále v těle, znamená to pro mne užitek z práce, a nevím, co bych zvolil. Přitahuje mne obojí: Mám touhu odejít a být s Kristem, což je mnohem, mnohem lepší; ale zůstat v těle je nutnější pro vás.“ (Fp 1,21-24). Pavel věděl, že jej čeká Pán, ne soud. Věřil slovu, které řekl Ježíš: „Amen, amen, pravím vám, že kdo slovo mé slyší a věří tomu, kdo mne poslal, má život věčný a na soud nepřichází, ale přešel ze smrti do života.“ (J 5,24). Proto se také mohl těšit na Ježíšův příchod. Uveďme si dva nejdůležitější biblické texty, které o Ježíšově příchodu pro věřící, tedy pro církev, vypovídají: První je zapsán v Prvním listě Korintským 15. kapitole: „Hle, říkám vám tajemství: Ne všichni zemřeme, ale všichni budeme proměněni, naráz, v okamžiku, při zvuku poslední polnice. Zazní polnice, a mrtví vstanou jako neporušitelní a my budeme proměněni.“ (1K 15,51-52). Toto líčení doplňuje text v Prvním listě Tesalonickým: „Nechceme vás, bratři, nechávat v nevědomosti o těch, kdo zemřeli, abyste se nermoutili jako ti ostatní, kteří nemají naději. Jestliže však věříme, že Ježíš zemřel a vstal z mrtvých, tak Bůh také ty, kdo zemřeli skrze Ježíše, přivede s ním. Neboť toto vám říkáme slovem Pánovým: My živí, kteří jsme tu ponecháni do příchodu Pána, jistě nepředejdeme ty, kteří zemřeli, protože za zvuku přikazujícího zvolání, hlasu archanděla a Boží polnice sám Pán sestoupí z nebe a mrtví v Kristu vstanou nejdříve. Potom my živí, kteří tu budeme ponecháni, budeme spolu s nimi uchváceni v oblacích do vzduchu k setkání s Pánem. A tak už vždy budeme s Pánem. Proto se těmito slovy navzájem povzbuzujte.“ (1Te 4,13-18). Apoštol Pavel zde nemluví o soudu, nemluví o pekle a zatracení, ale mluví o radostném shledání Pána s těmi, kteří mu patří. Všimněme si, že text nemluví o Ježíšově příchodu na zem, ale o jeho zjevení v oblacích. Skutečně - Ježíš nejprve vezme k sobě ty, kteří očekávají na vzkříšení. Teprve

potom přijde na zem ve své slávě doprovázen tisíci svatými. A tehdy přijde jako soudce. Ježíš sám o tom mluví v již citované 5. kapitole Janova evangelia: „Jako Otec má život sám v sobě, tak dal i Synu, aby měl život sám v sobě. A dal mu pravomoc konat soud, protože je Syn člověka. Nedivte se tomu; vždyť přichází hodina, v níž všichni, kteří jsou v hrobech, uslyší jeho hlas a vyjdou. Ti, kdo činili dobře, budou vzkříšeni k životu, a ti, kdo jednali zle, budou vzkříšeni k soudu.“ (J 5,26-29). Tímto textem se znovu dostáváme ke Kristovu prvnímu příchodu: Ježíš má pravomoc soudit člověka, protože sám je člověkem. Když se před dvěma tisíci lety narodil, narodil se jako Spasitel i jako soudce všech. Jeho vzkříšení, vítězství nad smrtí, jej legitimuje jako bezúhonného a nevinného. Kniha Zjevení popisuje Krista jako toho, který „jest a který byl a který přichází“. Jan Krista dále charakterizuje slovy proroků: „Hle, přichází a uzří jej každé oko, i ti, kteří jej probodli, a budou pro něho naříkat všechny kmeny země.“ Po těchto slovech Janových se představuje v první kapitole biblické knihy Zjevení sám Kristus: „Já jsem Alfa a Omega, počátek i konec, praví Pán Bůh, Ten, který jest a který byl a který přichází, ten Všemohoucí.“ (Zj 1,4.7.8). Všimněme si, že ve všech třech charakteristikách je Kristus představen jako ten, který přichází. Jeho příchod je aktuální dva tisíce let. Jen vědomí Kristova příchodu nás pobádá k práci a službě těm, kteří ještě mají být spaseni. I apoštol Pavel byl Kristovým příchodem takto inspirován. A co my? Jak my prožíváme ADVENT? Nejen ten předvánoční, ale ten svůj celoživotní? Očekáváme Pána Ježíše? A pokud ano, čekáme jej v naději jeho věčné blažené přítomnosti, nebo v obavě z jeho soudcovské autority? Říkáme alespoň někdy ve svých modlitbách slova, jimiž končí Bible: „Amen, přijď, Pane Ježíši!“?

Připravil: **Miloslav Hrdý**

Koleda

„Kostel je obrazem nebe na zemi mimo jiné. Proč jej tedy nevyzdobit tím nejkrásnějším, co máme, koledními písněmi.“

Koleda má pro nás magickou přitažlivost. Je spojena s představou vánočního času, který bratři Mrštíkové nazvali „svátky všech malých i velkých dětí“ a také „týdnem radostného míru a pokoje všech lidí dobré vůle“. Ti starší se vracejí do dětství a vybavují si malé koledníky zpívající či spíše pokřikující slova koledních písní, vyvolávají si iluzi dětských vánočních tužeb, snů, přání, pokojného života a štěstí. Anežka Huťková napsala texty k „Buchlovské vánoční mši“ v nářečí, které ještě občas můžeme z úst starších spoluobčanů zaslechnout (přinášíme úryvek):

Hore, bratři, postávíte, spravujte se neleňa,
nad Buchlovem veliká žář – co to za divné zaněňa? Vězdičky na nebi poskaujú – v povětří anděli proletujú, narodilo se diťátko – ohlašujú.
Svatý z nebe pacholíček – v chudobnú se sklonil chýš, spíchýme tam nemaškaja, ať sme jemu co nýblíš, s láskú ho upřímnú přivítýme, pokorně slavja ho uctívíme, srdce čisté, vůlu dobrú – darem dýme.
Jezulátko, na svý púti, naměř kroky k naší straně, na rozcesťú čekat budú – opentlené koně vrané, voňavým ti vysteleme senem zdobnú kolíbečku, v bilučkú tě oblečme vyšívanú košulečku.
Maměnku tvú nastrojíme f pěkný kroj náš s úvodničkú, svatý pěstún snáť nezhrdne – dubeňáčkem s baraničkú.
K poctěňú vám znesem kvít z našich hor a z rolí plody, ná i tý bańce malovaný, nepodáme enom vody.
Potom, klekňa, zanotíme, jak umíme nýpěkníší, zavítý k nám, prosíme tě, Jezulátko nýmilíší.

Podává: **Miloslav Hrdý**

Svatá noc

Valem a nevlídně se tmělo nad dědinou pod kopci. Holé stromy trčely chmurně do černého nebe, nohama vězely v blátě, neboť od několika let byly již vánoce na blátě. Tu a tam leželo trošku sněhu, do něhož pršelo. Nějak nesměle se zabělával. Pak vyskakovala žlutá světýlka v malých oknech chalup, ozvalo se střílení Ježíškovi, pastýř zatroubil, tatarem zapráskal.

Svatá noc ve zbožné dědině, daleko od Betléma. Židáka tam neměli. Do kostela chodili. Staří se dnes po celý den postili, „že sa to mosí". Děti, aby viděly „zlaté prasa, že kdo nic za celý den nezjí, uvidí, jak bude běhat po obrázkoch". Byli tu lidé nábožní, klaněli se Božskému srdci Páně a růženečkem uctívali Panenku Marii.

A kerá strela jich sem nese, ty dva cizí poutníky? Co tu chtějí a hledají v této dědině slovácké? Nevede tudy cesta do měst, ale k zapadlým kotárům a kopcům v uherskou stranu. Ale křesťané tu ještě jsou a ne nějací sociálé a luteráné.

Nebylo na ně zřetelně vidět, jen co šli kolem malých oken a padlo na ně trochu matného světla. Kráčeli vysíleně, muž a žena. On se opíral o vysokou poutnickou hůl, ona držela se jeho paže ztěžka, samadruhá. Na sandály lepilo se mazlavé bláto z neujetých cest, i lem z modrých plášťů byl ucourán.

Noclehu hledali, zatloukli na první chalupu, na druhou, na třetí. Někde pootevřeli, ale noclehu nedali. Jinde ani neotevřeli. Ani teplejšího slova nedali.

„Ešče rozdávat, no veru, to ešče."

Druhým koncem vycházel z dědiny muž a klopýtající žena, aby našli nějakou prázdnou stáj.

A přece za nimi se třepetal z dědiny zvuk trouby, jak pastýř vytruboval a tatarem práskal. I zpěvavé hlásky dětí-koledníků bylo slyšeti:

Strunka, strunka, strunka,
zelená jabluňka,
pred jabloňú pastuškové
jeďá kašu z hrnka.
Anděl k nim priletěl
a tak jim pověděl,
že sa Kristus Pán narodil,
aby každý věděl.

Děti jak mohly zpívat, ony myslily, že tomu tak jest. Staří o tom nepřemýšleli. A hle, co se děje ve svaté noci! –

Lidé spěchali do kostela na jitřní. Strýci a tetky v kožuchách, vlňácích, všichni na pohled dobří a spravedliví, a přece, tolik černokněžníků a čarodějnic.

Půlnoční mše na oslavu narození Páně jest divná. Matné světlo svíček rozlévá se po tvářích, rukách, olizuje všecko, zabarvuje žlutě, kam nemůže vniknouti, zanechává hluboké díry černých stínů. Tábor lidí s voskovou tváří, hluboko vpadlýma očima, svítícíma v nezvyklém ztrnutí z černé tmy. I kněz a ministranti vypadají tajuplně. Není to jen od těch světel, neboť v tuto dobu všecky zlé moci, čarodějnice, černokněžníci, hastrmané, světélka mají volnost, i do kostela vejdou.

– Všecky čarodějnice mosí na jitřní isť, ale može ich tam každý poznat, když ide na kerchov a vezme kúšček desky z truhly, ale taký tem kúšček, co je v něm ďúrka od vypadaného suka. A tož tú ďúrkú jak sa na boží narození rozhlédne po kostele, tož vidí všecjakých čarodějnic, jak stojá riťú k oltáru a majú na hlavách hrotky.

Tož ten, kdo začne dělat na Lucu stoličku a každý den něco na ni udělá a tak až na boží narození, aby už byla hotová, a ide s ňú na jitřní a tam si na ňu sedne, tož též vidí čarodějnice. A ečše, že když urobí na Lucu oprátku, ale mosí ju močú ludskú máčat, potem ju navleče do dverí na hašplu a tam ju nechá až do božího narození, potem ju vyvleče a ide s ňú do kostela na jitřní a totéž vidí, jak sa podívá skrz smyčku z tej oprátky, všecky čarodějnice sú riťú k oltáru a majú hrotky na hlavách. A panáček, ti jak dávajú požehnáňá a pohlédnú pri tem pres najsvětější velebnú svátost, tož též viďá všeckých čarodějnic.

Kdo sa ale na čarodějnice dívá, ať už bár jak, ten mosí fryško, ešče pred koncem utéct a skovat sa nekde pod strechu. Kdyby nestihl sa skovat nekde pod tu strechu, tož by mu škaredě podělaly. Ze Súchova též jeden pacholek chtěl vidět tech čarodějnic a též že na boží narození s tú stoličkú došel a po nich sa díval. Ale jak šel dom, že nestihl skovat sa pod strechu a tož oslepl.

Po dobu půlnoční mše čarujú raušníci (pytláci), aby po celý rok dobre strílali. Z tu odtáď též jeden raušník šel též v noci čarovat. Vzal si flintu a pytel a svěcenú kridu a šel k háju. Tam si udělal tú svěcenú kridú kolo a stúpl si do teho kola. To že mosí trikrát do oblohy strelit. A tož též že on chtěl strelit. Jak ale strelil ponajprv, že taký vyletěl z hája a rovno se hnal do teho kola. Ale doběhna k temu kolu, že sa jako když zarazil a odešel, ztratil sa. Potem strelil po druhé. A tu že viděl, jak jela protivá němu veliká fůra cigánů, všeci měli v hubě oheň, tak jim celé huby horely. Jak dojeli k temu kolu, začali kričat: „Sochor, vyvalit ho z teho kola, sochor, vyvalit ho z teho kola!“ Tu ale on už sa tak dolekal a utekl z teho kola sám a utěkal dom, co enom nohy mu postačily. A tož utěkaja celú cestu čul, jak zající za ním běžali a pokrikovali: „Dočkaj, šmrholo, dočkaj!“ a tak že sa ho nabili, až sa posrál a potem doběhňa dom, mosel lehnút a tak ležal 16 týdňú. Šak to je pravda, spravedlivá. - - -

Jak se mohl v tomto Betlémě naroditi Ježíšek... Marně tloukl unavený putovník a žena s požehnaným životem na dveře; snad se za nimi vypravovali na jitřní, snad muž-vědomec, či žena-bohyňa. Jak tam něčeho hledat pro lásku boží? A není již prostých pastušků – Kuby, Matúše, Klimy, aby podarovali holé děťátko mlékem, medem, duchničkou...

(Josef Hodek – Na slovácké dědině)

Koleda pro Jakuba

Dvanáct hodin bije,
anděl prozpěvuje
s nebe vesele.

Že se nám narodil,
nebe i země král
z Panny Marie.

Gloria, gloria,
in excelsis Deo!
světu zpívejme.

Panna porodila
v jeskyni vložila
syna krásného.

Narodilo se nám
v zimy nepohody
dítko překrásné.

Už jsme oslavili,
ty vánoční hody,
slavné, přeslavné!

Miloslav Hrdý

O svatém Štěpáně

O svatém Štěpáně
na kopci,
vinohrad pod sebou
stojí hospodář
se synem Štěpánem,
v zástěře a haleně,
v ruce sklenku ...

Z ní nového vínka
kapek pár
dopadne na vinný kmen,
málo jich vypije
promrzlá okolní zem.
Tak vinař vinohrádku vrací
slzy Panny Marie,
v révový kmen proměněné.
Myšlenky letí hlavou –
co se tak rychle krátí,
nevrátí se nikdy
čas!
Nový rok se rychle blíží,
už jenom malý krok.

Ten pracovitý muž se modlí:
Bože, dej,
ať ani mráz, ani révokaz,
ani nemoci různé
vinohrádku mému
neublíží,
ať opukne zas a odkvete,
ať zarodí
a z hroznů jeho
jsou vína výborná!
Ať můžeme čekat
a potom slavit
dobrý příští rok!

Miloslav Hrdý

Marek Eben – rozhovor nejen o humoru

Jako chinin do tropů

Marcela Kašpárková



Na jisté střední škole vyhlásili anketu. Kdo by se vám, kromě Václava Havla, líbil jako prezident, zněla jedna z otázek. Na druhém místě, hned za Zdeňkem Svěrákem a před ministrem Dlouhým, bodoval Marek Eben. „Protože je seriózní srandista, jeden z mála", uváděli studenti na vysvětlenou. Tato kombinace jim přišla natolik lákavá a důležitá, že by vyvěsili podobizny Marka Ebena, sedmatřicetiletého muzikanta a herce pražské Ypsilonky, nad tabule, kdyby tam už náhodou nechtěl viset jiný ctitel lásky a pravdy.

Mluví-li se o stavu humoru v Čechách, pak se trochu uštěpačně říká, že jste jedním z mála křesťanů, kteří se nežinýrují veřejně projevovat smysl pro humor, dokonce se jím živit. Co vy na to?

Já na to, že se humoru jako takovému dost křivdí. Už z té vaší otázky to vypadá, jako by se křesťan, pokud jde o humor, žinýrovat měl. Je zvláštní, že se věci, které jsou k zasmání, vždycky považují za něco méně hodnotného než věci vážné. Nad ničím se tak spatra neohrnuje nos jako nad zábavou. Podle mého názoru patří umění bavit lidí k těm nejtěžším disciplinám. A nejnevděčnějším. Divák se dvě hodiny od plic směje, pak se obrátí k sousedovi a řekne: „To byla ale blbost, co?" Humor je zkrátka při srovnání s vážnými tématy na misce vah vždycky shledán lehčím. Za Shakespearovu nejlepší hru bude vždycky považován Hamlet, a ne Zkrocení zlé ženy, přestože obě hry jsou vynikající. Jenže ta první se dotýká otázky bytí a nebytí, smyslu existence, což jsou věci vážné. Člověk se rodí s pláčem a ani na smrtelné posteli to není k popukání, protože stojíte tváří v tvář věčnosti, a to asi smích přejde. Ale jistě to neznamená, že by humor měl být něco, co by měl v sobě každý křesťan zadusit. Je to totiž dar – a dokonce velmi vzácný dar – a jako s takovým by s ním mělo být zacházeno. Měl by být opatrován a rozmnožován, a ne zakopán jako ty známé hřivny.

Křesťanům, nebo ještě konkrétněji katolíkům, přisuzují nevěřící málo smyslu pro humor. Dáváme jim k tomu příčinu?

Obávám se, že mnohdy ano. Snad to dělá někdy příliš přísné a kritické posuzování našeho okolí i to, jak snadno se křesťané nad některými věcmi pohoršují. A když pak otevřete křesťanskou příručku pro dívky a dočtete se, že křesťanské děvče by mělo rozhodně nosit spíš sukně než kalhoty, ale zase ty sukně ne moc krátké, pomáhá to opravdu vytvářet dojem, že co věřící, to suchar.

A sám Bůh – má podle vás smysl pro humor?

Vždycky, když se dívám na přírodopisné filmy a vidím všechna ta neuvěřitelná zvířata a rostliny, říkám si, že Bůh musí mít smysl pro humor, když něco takového vytvořil. Ale myslím, že to bude úplně jiný druh humoru. Rozhodně si nepředstavuji Hospodina jako veselého chlapíka, který bude společenství svatých bavit svými bonmoty. Mám pocit, že to, co nazýváme humorem, jsme dostali pro pobyt na této zemi, aby se dal lépe vydržet. Stejně jako dostanete chinin, když jedete do tropů. Přijdete-li ovšem někam, kde není malárie, chinin už nepotřebujete. Já si představuji, že v tom ideálním stavu, na věčnosti, bude místo humoru radost. Taková ta velká, uchvacující radost, jakou zažijete v životě jen několikrát, třeba při narození vytouženého dítěte nebo při shledání s milovaným člověkem. Tato radost v so-

bě nenese nic humorného, protože vyvěrá z absolutně kladných skutečností, humor je naproti tomu většinou reflexe na bídu tohoto světa.

Byly doby kdy vám nebylo vůbec do smíchu?

A je život v takové chvíli opravdu méně kvalitní? Samozřejmě, že v životě každého člověka jsou propady, kdy humor dojde. Před devíti lety mi vážně onemocněla žena a vůbec nebylo jisté, zda přežije. Přesto bych tu dobu z dnešního pohledu hodnotil jako jedno z nejdůležitějších a nejkvalitnějších období našeho společného života. Bylo to pro nás oba dost těžké, ale nemohu říct, že bychom se při vší hrůze, kterou jsme prošli, taky nesmáli. A manželčin smysl pro humor a absolutní absenci sebelítosti bych považoval za jedny z nejdůležitějších faktorů při její cestě zpátky do života.

Je vůbec údělem člověka být tady na zemi převážně veselý, šťastný a spokojený?

Mnozí lidé se shodli na tom, že teprve v bolesti, ponížení či ve strachu se pořádně upnuli k Bohu, konečně ho pochopili, splynuli s ním – a tu dobu by nikdy za nic nevyměnili. Kladete mi otázku, kterou se už zabývalo mnoho moudrých teologů a napsali o tom mnoho vynikajících knih. Mám-li ale říct svůj laický názor, myslím si, že se to nedá takhle jednoduše generalizovat – zda je údělem člověka být šťastný nebo nešťastný a kterou cestou se spíš dostane k Bohu. Řekl bych, že úděl každého člověka je absolutně individuální, každý má své šance a ty buď využije, nebo nevyužije. Není přece řečeno, že cesta k Bohu musí nutně vést přes slzy a utrpení a že pocit štěstí a vděčnosti nás k Bohu přiblíží méně než zoufalství a ponížení. Sám za sebe mám pocit, že mým úkolem je maximálně se snažit trefit se do toho svého individuálního údělu. Já ho sice přesně neznám, ale jsou určitá pravidla, kterými se mohu řídit. Trochu jako při tenise – vy nevíte, jaký míč přiletí a kam půjde, ale víte, že ho musíte vracet do toho jednoho správného místa – tedy do kurtu. A ten kurt každému jeho svědomí velmi přesně nalajnuje, takže moc dobře víte, co šlo ještě dovnitř a co už je v autu, i když se to občas snažíme u sudího na empiru uhádat.

Souvisí nějak humor s optimismem a nadějí? Platí tam nějaká úměrnost?

Myslím, že tady žádná souvislost není. Poznal jsem mnoho vtipných a optimistických lidí, ale také celou řadu lidí s výjimečným smyslem pro humor, kteří byli ale sami spíš pesimističtí, nebo dokonce depresivní. Koneckonců, jistě si vybavíte ty cirkusové klauny, pod jejichž smějící se maskou najdete slzy. Myslím, že je na tom dost pravdy. Pokud půjdete do divadla na výtečnou komedii, jistě vás to pro ten večer potěší, odreagujete se a možná vám to i na čas vrátí chuť do života. Ale trvalý zdroj naděje a optimismu bych v humoru nehledal. Kdyby tomu tak bylo, stačilo by vybavit knihovnu Švejkem, Třemi muži ve člunu, Saturninem, Revizorem a nevím čím ještě a byli by z nás rázem optimisté plní naděje. Ale obávám se, že by to nefungovalo. Já bych: pro získání naděje radil úspornější variantu - koupit si jednom jednu knihu, podstatně starší než ty, co jsem jmenoval, a často si v ní číst.

Humor, jako každá jiná věc, se dá docela dobře „přepísknout" v Boží neprospěch. Jak uhlídat, aby člověk nesklouzl k druhům humoru, které už trochu páchnou sírou?

To bych považoval čistě za otázku vkusu. Vkusný člověk přece přesně ví, kam až se dá v dobré společnosti zajít a jaký vtip už bude pro něj deklasující a pro společnost urážlivý. Otázku vkusu bych u humoru vůbec pokládal za nesmírně důležitou, v málokteré oblasti je ten balanc tak choulostivý a překročení hranice vkusu tak tragické.

Podařilo se vám někdy pohoršit v „našem prostředí" přílišnou dávkou humoru?

V našem prostředí, jak říkáte, pohoršíte raz dva. Ale o tom jsme už mluvili. Snažit se nikoho nepohoršit je téměř stejné jako rezignovat na humor jako takový. Ne že bych se nesnažil dávat si pozor, ale úplně se toho nikdy nevyvarujete.

Dáte k dobru nějaký křesťanský „kameňák"?

Víte, proč Petr třikrát zapřel Ježíše? Protože mu Ježíš uzdravil tchyni!

Z knihy Deset vyznání, kterou vydalo Karmelitánské nakladatelství (leden 1995)

Co se o Vánocích jedlo a pilo?

Vánoce jsou pro nás obdobím výjimečným. Přesto v dřívějších dobách bývalo jídlo stejně skromné, jak za všedních dnů. Jenom chodů bývalo více. Obsahovaly často magické číslo devět , ale někdy také i dvanáct.

Štědrá večeře měla svůj obřadní charakter. Nesměly chybět symboly zdraví, hojnosti a plodnosti, které představoval med, obilná zrna a chléb, zelí, čočka, fazole, hrách a mák. Také však plodiny, které se v místě pěstovaly. Nesmělo chybět jablko.

Na Vizovicku byl slavnostní stůl pokryt konopnou plachtou. Všichni se k sobě chovali pěkně, neboť se věřilo, že jak je o štědrém dni, tak bude po celý rok. Otec zahajoval štědrou večeři oplatkem, které pékala rechtorka a roznášely je po lidech děti. V druhé polovině 19. století je roznášel rechtor a dostával za ně koledu v obilí, vejcích a ovoci čerstvém i sušeném.

Na oplatek dostal před štědrou večeří každý kousek medu. Ve Vizovicích následovala zasmažená hřibová polévka, hrachovica, po ní trnková máčka, pohančená kaša nebo „krupica“ – obě máslem maštěné. Také „kvaky“ – což je tuřín. Potom na slaměnkách jablka, sušené trnky, jablka a hrušky nazývané krajánky. Nechyběly vlašské ořechy, makovníčky a vdolečky, kterým říkali „kúsky“. V chudších rodinách vdolky trnkové nebo hruškové.

V Korytné pékal oplatky ještě v roce 1987 kostelník Vítek. Zde se vařila kyselica se zvlášť uvařenými houbami a kyselým zelím, zahuštěná smetanou. Potom krupica, kukuřičná kaše, prosná nebo pohančená. Na mnoha místech pékávaly ženy krátké válečky z těsta na okraji chlebové pece. Ty se před podáváním spařovaly vodou nebo vařícím mlékem. Nazývaly se různě. Ve Velké nad Veličkou pupánky, jinde opékance, na Brodsku vrány, na Slovensku šůlance, v Mikulčicích zase váleli pukance. Sypaly se oslazeným mletým mákem, ale také tvarohem. Za starodávna ve Vizovicích i sušenými mletými hruškami.

Stejně tak nechyběly na vánočním stole štědrovičky, vánočky nebo pletenky zakusované k čaji, nebo polévané ovocnou omáčkou ze sušeného ovoce s rozvařeným povidlím, zahušťované strouhaným perníkem i trochou smetany se zásmažkou, ovoněné badyánem, kuličkou pepře a nového koření, vylepšené jádry z vlašských ořechů.

Tam, kde se rodí švestky, nemohlo chybět ani o vánocích zapití silnější. Na Valašsku mají vařenicu a pálené. Na kopanicích vařené, ve Slezsku vařonku a na Slovensku hriaté. To kopaničářské prý protáhne při rýmě čelo až po konečky prstů na nohou. Je ze zkaramelizovaného cukru, jako na Slovensku, kuličkami pepře zalitými 1/4 litrem vody. Do odstaveného přijde 1/2 litru slivovice nebo vodky. Lžička medu a jiskřička sádla, jen tak za nehet, aby udělala malá očka jako v polévce. V Rožnově pod Radhoštěm patří místo sádla trochu rozpraženého špeku. Pije se tak o 60 stupních Celsia a nabírá se do dřevěných odlivek dřevěnou lžící.

Zhřívanicu z Vizovic vařívala paní Viktorie Pšenčíková, jedna z posledních klasických umělkyň vizovického pečiva. Ta měla recept od pantáty Horalíka z Valašského Meziříčí. Říkala mu valašský elixír života. Také jsem ho ochutnala. Zkaramelizovaný cukr se zalil vodou, rozvařil s balíčkem pepře, nového koření, hřebíčkem a celou skořicí. Do litru vody patřily 2 litry slivovice nebo vodky. Jenom páry ze zhřívanice omamovaly, natož potom horký elixír.

Zapsala **Olga Vlasáková**

Černý kuba - mastná huba

Kdysi to bývalo hlavní štědrovečerní jídlo chudých lidí, dnes si na tom určitě „pošmákneme“ všichni. Kuba se připravuje v řadě krajových variant, ve sváteční variantě představoval uzené s kroupami. Černý byl kuba proto, že i uzené, visící na suchých půdách, bylo černé a kroupy vařením až zmodraly. Kousek uzeného a pak už jenom česnek a sůl. Pokrm se zapékal v kameninovém pekáči, dnes však již můžete použít smaltované či nerez nádobí. Dříve se jedlo z dřevěné mísy, pokud možno z jedné společně, což mimo jiné podporovalo rodinnou vzájemnost a soudržnost. (Jedna zajímavost - ke kubovi se přikusovaly kyselé švestky, nakládané kdysi podobně jako dnes okurky ve sladkokyselém nálevu, zkuste to také!, ale musíte na to myslet už v předešlém létě).

Takže, černý kuba má být bez masa, zato z modráků nebo křemenáčů, aby také získal dostatečně černé zbarvení. A zde už recepis :

0,25 kg krup, 0,5 kg čerstvých nebo spíše 5 dkg sušených hub, asi 10 dkg másla, cibule, petržel, česnek, kmín, sůl. Přeberete kroupy, spaříte, uvaříte do měkka a to s kouskem másla (3dkg), solí a kmínem. Na cibulce s petrželkou podusíte očištěné houby (sušené předtím asi 1 hodinu máčíte v mléce). Uvařené kroupy smícháte s houbami, přidáte česnek utřený se solí a také dostatek majoránky, promnete do směsi, omastíte, zapečete v míse nebo pekáči, znovu mastíte.

Protože o Vánocích si masa užijete do sytosti, dáte si (třeba v mezidobí) kubu s nadšením. A my Vám přejeme – dobrou chuť!

Miloslav Hrdý
Folklórní agentura Buchlov

Duchovní zamyšlení

Milí přátelé,

jedno slunné pondělí jsme s otcem Pavlem Glogarem procestovali na bicyklech. Projeli jsme Hanou z Olomouce do Otrokovic. Mnoho hezkého je k prohlížení cestou podél Moravy – Blatec se Svatým Norbertem, Dub nad Moravou, rybníky u Tovačova, Chropyně, ... Říkal jsem si cestou: „Už mě neláká cizina, jen bych chtěl vidět co nejvíce hezkého u nás doma.“

Na konci října máme každý rok státní svátek a slavíme vznik našeho samostatného státu. Je to také můj domov? Jeden salesián z Bolívii mi kdysi vysvětloval, že oni mají vlast i domov jednoduše tam, kde zrovna jsou. Umí se rychle přizpůsobit a zabydlet, a proto se i snadno stěhují. Zdá se mi to velmi těžké opustit místa, kde znám řeky, města, kostelíky, a začít žít v novém, neznámém prostředí. Přesto tomu Amerikánovi rozumím. Domov je také místo, kde se člověk rád vrací, kde se cítí v bezpečí. Symbolem domova je maminka. Jde tu o vztahy, nejen o krajinu a památky. Kdosi napsal, že i kostel by měl být domovem, a měli bychom být citliví k touze člověka po domově. Často se přistihnu, jak jdu do kostela vykonat nebo zařídit to či ono a ne jen tak pobýt s Bohem a člověkem. A je to na mně i vidět.

Žalm 91 nám připomíná: Máš u Nejvyššího svůj domov, nepřihodí se ti nic zlého.“ Tedy definitivně doma budeme až v nebi, zde domov stále stavíme, ale není možné přestat. Kéž vám v tom dá Pán vytrvat.

P. Josef Kopecký, Život farností zlínských, č. 19, ročník XVII, neděle 22. října 2006

Největší hodnotou seniora není výše jeho důchodového výměru, ale kvalita zdraví.

Cože je to za blábol ? Tak pozor, věřte nebo ne, ale nadpis odráží tu nejryzejší pravdu, které se vám může v podobě rady nad zlato dostat od každého gerontologa. Proto jsem ji také okamžitě přetlumočil pro všechny obyvatele kouzelného městysu pod hradem Buchlovem. Pochopitelně příslušné věkem. Uchovat si kvalitu zdraví až do důchodového věku přitom není vůbec jednoduché, protože platí zásada přímé úměry: s přibývajícími lety se hříchy těla sčítají. Samozřejmě pokud jsme na sobě pozitivně nepracovali a byli k potřebám organismu neteční.

Potud konstatování, které si můžete v obdobné formulaci přečíst tu a tam v kterémkoliv periodiku či na stránkách denního tisku. Protože se při svých dobrovolných aktivitách, ať v místním seniorském působišti či při občasných akcích na veřejnosti, s různými neduhy stáří velmi často setkávám, pokusím se vám na tomto místě přetlumočit několik zásadních poznatků.

Pokud jsme zdraví a alespoň relativně v kondici, čeká nás po dosažení příslušného věku předělové období, jemuž každý říká nějak jinak. Přestože jde vždy o jedno a totéž – odchod do důchodového zabezpečení. Nabytím písemného výměru leccos již nemusíme a to nás začíná svádět k jisté předpojatosti, že na „to či ono máme již ve svém věku nárok“. Protože jsme takříkajíc za vodou. Ještě před tímto krokem je proto velmi důležité si uvědomit, co nás vlastně v důchodu čeká.

Lidské tělo se velmi často přirovnává ke stroji a každý stroj, vyrobený i z těch nejkvalitnějších součástek, se dříve nebo později opotřebí. S narůstajícím věkem slábne lidem sluch, zrak i čich, mají obtíže s trávením, zlobí je srdce, projevují se potíže s krevním oběhem, bolí je klouby a často se k horšímu mění i jejich psychika. Chybnou minulostí je v nás zakotvena myšlenka, že ubývání sil považujeme ve stáří za samozřejmost a pasivně se jí proto oddáváme. Pochopitelně že změny, které v organismu biologickými procesy nastávají, se odevzdaným způsobem života jenom urychlí. Stárnoucí člověk by měl naopak intenzitu své snahy k zachování obratnosti a šikovnosti podporovat do co nejvyššího věku. Také by se neměl vyhýbat fyzické zátěži a sportovním aktivitám. Z jednoho prostého důvodu, protože to dělá ve svůj prospěch. Už nemusí pracovat pro zajištění standardu své životní úrovně. V tomto směru je plně zabezpečen státem, takže kdy jindy by měl mít čas sám na sebe, než v důchodu. Právě proto je také v západních civilizacích přeplněno v posilovnách a fit centrech seniory. Formují či zpevňují si tady svoji postavu, zvyšují odolnost a mnohdy i napravují to, co v předcházejícím období z různých důvodu zanedbali. A najednou zjistí, že když na umrznutém chodníku v zimě upadnou, hned tak něco si nezlomí. To proto, že mají daleko pevnější kosti, podporované fyzickou zdatností.

Proč vlastně stárneme ?

Rovněž otázka k zamyšlení. Teorií, které vysvětlují proces stárnutí je hned několik. Buď zdůrazňují negativní vliv změněné hladiny hormonů, nebo za hlavní důvod považují přítomnost volných radikálů v těle. Radikály jsou extrémně reaktivní, převážně kyslíkové molekuly, které mají krátkou až velmi krátkou životnost a poškozují různé části lidských buněk. Jejich působení je na člověka vysloveně záškodnické, protože touto „aktivitou“ dokonale připraví půdu pro vznik řady civilizačních chorob. Pokud se však biologické změny na jednotlivých orgánech objevují rovnoměrně a seniora víceméně neobtěžují, hovoří odborníci o tak zvaném úspěšném stárnutí. Patří k němu i soběstačnost a zachování kvalitních myšlenkových a paměťových schopností. Každý člověk má však v sobě slabý článek, ať už jsou to opotřebované klouby nebo živočišnými tuky nadměrně zatížený zažívací trakt, a měl by o něm

vědět. Lékařská věda je v současnosti na takové úrovni, že si v podstatě každý může nechat udělat komplexní vyšetření na biologický věk. Ten prokáže ne věkový, ale skutečný stav těla. Vyšetření je preventivního charakteru a odhalí, je-li třeba zasáhnout léčebně. Povětšinou však k nápravě stačí nějaká lázeňská kůra. Metoda je to naprosto spolehlivá, ale má jednu vadu na kráse. Je finančně nákladná. Položky za řadu zdravotních prohlídek a testů se pohybují mezi 20–35 tisíci korunami. Drahá je pak i následná léčba antioxydanty, to v případě, že se zjistí propukající nemoc. Do těla musí být nasazeny látky, které mají tělo chránit právě proti volným radikálům. Antioxydanty se můžeme chránit nejen ve formě přísunu drahých léků, ale také preventivně dostatečnou konzumací čerstvé zeleniny, ovoce a vlašských ořechů. Ve všech těchto produktech jsou obsaženy vitamíny A, B6, B12, C a E, dále beta karoten, kyselina listová a selen. Dodávám, že všechny jmenované látky poskytují ochranný účinek pouze v určitých kombinacích. Rozhodnete-li se proto k jejich cílenému nasazení, raději se poraďte o způsobu aplikace s lékaři a jim podobnými odborníky. Ke spolehlivému preventivnímu účelu – například posílení imunity organismu – postačí jejich běžná konzumace.

Prodloužení aktivně činného života

Několik rad na závěr, které doporučují odborníci na stáří a jimiž se řídím i já. Jezte zdravě, ale v malých dávkách a častěji ! Nejlepší službu prokážeme tělu příjmem ovoce, zeleniny, celozrnného pečiva a nízkotučných mléčných výrobků, dále rybami a světlým masem. Pro diabetiky, alergiky nebo pacienty s nemocným trávícím traktem platí však pravidla zcela jiná a je třeba se poradit s odborným lékařem. Chcete-li sportovat, vyberte si přijatelnou formu pohybu ! To je další rada specialistů. Přiměřeným pohybem si totiž posílíte nejen svaly, ale i srdce a správně při tom stimulujete celý krevní oběh. Je však třeba si vybrat správnou tělovýchovnou složku, která nebude organismu škodit, ale prospívat. Obecně se dá ctít pravidlo, že by senior měl praktikovat zátěž s minimální zátěží kloubů. A zase naopak, právě na odbourání nadbytečného tuku a tím i snížení kloubní zátěže váhou vlastního těla, se aerobním cvičením zaměřit. Dokonce i klasickou chůzi lze aplikovat odlehčenou formou, tak zvaným nordic walkingem, což je chůze v terénu za pomoci lyžařských hůlek (mimochodem v západních zemích velmi oblíbená). Skvělé je také cvičení s nadlehčováním vodou, tak zvaný akvaaerobik. Bohužel pro české pojetí aerobních cvičení jsou tyto formy ještě stále hodně vzdálené.

Zato však můžeme v plné míře pracovat na zásadně potírání klasických zlozvyků, jakými jsou kouření, konzumace alkoholu a pozor – také nadměrné slunění. Ve všech těchto případech je jednoznačně prokázané, že škodlivé návyky podporují vznik chorob srdce a cév, rakoviny plic, kůže, jater, prsu a mnoha dalších lidských orgánů. Doporučovaná jedna sklenička vína denně sice může být považovaná za jistou dávku prevence, ale platí pouze u zdravých lidí. Cvičte myšlení a paměť. To je pro seniory další, velmi důležitá rada. Volte při tom zábavnou formu – luštěte například křížovky, hrajte sudoku, naučte se pracovat s počítačem, pište si deník nebo pomáhejte svými příspěvky tvořit místní kroniku. Při čtení denního tisku si můžete zkusit zopakovat stručný obsah přečteného článku apod. Možností je spousta a také jejich vymýšlením si tříbíte stárnoucí mozek. Chovejte se společensky. Možná nečekaná, ale od gerontologů velmi naléhavě sdělená zásada pro seniory. Navštěvujte kulturní pořady, kluby či denní centra pro seniory, zjistěte si však a účastněte se i akcí pořádaných pro širší veřejnost. Udržujte si přehled o všem novém a pro život praktickém. Zajděte k někomu známému na návštěvu a zavzpomínejte spolu na mladá léta. Navštivte s kamarády nebo přáteli kavárnu, zajděte na ples, ... Ctěte čistotu a společenskou noblesu v oblékání, která zejména ze stárnoucích žen činí skutečné dámy. Šedivějícím mužům naopak sluší sportovní styl a vkusná míra ležérnosti. Možností ke kulturnímu a společenskému vyžití se vždy najde dostatek. Jenom se, prosím vás, neuzavírejte do samoty, obzvláště v zimním období je to pro seniora velmi škodlivé.

S použitím odborných materiálů připravil
Miroslav Raška

Putování Českým rájem VIII

Maloskalsko I

První dnešní zastávkou bude malá vesnička jménem Michovka, kterou projdeme k hradu Zbirohy. Mineme několik chalup a chat a ocitáme se na kraji lesa pod prvními skalami hradního kopce. Zbirohy byly vystavěny před rokem 1390 některým z Vartemberků na vysokém skalnatém ostrohu nad řekou Jizerou. Právě roku 1390 byl hrad dobit královským vojskem. Za husitských válek se majitelem hradu stal Ota z Bergova a ve čtyřicátých letech 15. století jej obývali lapkové. Tehdy byl patrně opět dobit a rozbořen. Roku 1458 je označován již jako pustý.

Východní část hradu tvořilo dřevěné předhradí, střežené osamocenou hranolovou věží, postavenou na skalním suku před hradním jádrem. Místní obyvatelé pozůstatkům této věže prý přezdívají Kazatelnice. Do dnešních časů se z ní zachovalo zdivo přízemku s jedním okénkem. Ve skálách předhradí jsou velmi dobře patrné zásek y a kapsy po trámových konstrukcích hospodářských staveb. Hradní jádro lichoběžníkového půdorysu tvořil podsklepený palác tvaru písmene L, ve skále vytesaná cisterna, snad malé nádvoří a možná další věž, tentokrát s těžko poznatelným půdorysem. K severní straně paláce byla přistavěna oblá bašta, ze které se nám zachovaly stopy základového zdiva. Západní skalnatou část hradu, končící prudkým srázem do údolí Jizery, tvořila patrně obranná a pozorovací dřevo-kamenitá zástavba. Palác byl podsklepen a dnes můžeme části jeho sklepů navštívit. Návštěvníka jistě překvapí poměrně velká klenutá síň



Hřeben Suchých skal



Skalní bludiště na Kalichu

v hradním suterénu, označovaná jako vězení. Na dvorku jádra hradu stojí za prohlédnutí cisterna anebo zbytky mohutného kamenného schodiště, vedoucího do někdejšího prvého patra paláce. K severní a jižní palácové zdi přiléhal zarovnaný prostor parkánu. Po prohlídce zříceniny se vydáme na další cestu po turistickém chodníku směrem do Besedických skal.

Zanedlouho po opuštění Zbirohů nás uvítá pětice skalních slují, zvaných Kalich, podle stejnojmenné modlitebny českých bratří. Na tomto místě se v dobách protireformace skrývali čeští bratři. Dokládá to i do skalní stěny vytesaný kalich s letopočtem 1634. Konávají se zde dodnes letní vzpomínkové poutě. Od Kalicha není daleko do vesnice Besedice, kde mohu doporučit na návsi příjemné posezení ve venkovní hospůdce U Kalicha s výhledem na Kozákov a celou okolní malebnou krajinu. A pokud sbíráte turistická razítka, mají je právě zde. Z Besedic se ale vraťme zpět do lesa a skal. Nyní navštívíme skalní bludiště Chléviště. I když si možná řeknete, že vás nemůže nějaké bludiště rozházet, dáte mi jistě po jeho projití za pravdu, že nebýt turistických značek, bloudili byste zde ještě pěknou chvíli. A v létě by se vám bloudění prodloužilo sbíráním velkých a krásných borůvek.

Besedické skály nabízejí i výhled z temene skal. A ne jeden, hned několik. Z vyhlídek Kde domov můj, Kinského, Husníkovy a Mařákovy si jako z letadla můžeme prohlédnout údolí Jizery s obcí Malá Skála. Ještě se podíváme na nejvyšší vrchol Besedických skal, na kopec Sokol a jeho čedičovou vyhlídku, odkud spatřujeme k nebi vztyčené rozeklané zuby hradby Suchých skal. Tento zajímavý divoký skalní útvar byl dříve nazýván Kantorovy varhany a dnes se můžeme někdy potkat i s pojmenováním České Dolomity. Až se pokocháme výhledem, sejdeme prudký svah Sokola a ocitneme se na pokraji Malé Skály. Ale o tom až příště.

Text a foto: **Martin Žižlavský**



Nádvoří hradu Zbirohy



Sklepení zbirožského hradu

Mladá poezie zpod Buchlova

Máme doma slepičku.
Ta nám klovla babičku.
Babička tuze naříkala,
na slepičku volala:
I ty jedna slepičko,
já ti nedám zrníčko.
Roman Fialík

Na podzim se pouští drak,
vyletí až do oblak.
Vrány se mu budou smát,
ale drak je kamarád.
Kryštof Trampota

Mám ráda svou maminku.
A ona zase Lucinku.
Každý den mi k snídani,
dává rohlík mazaný.
Lucie Nádeníčková

Máme doma kotě.
Spává v staré botě.
Rádo číhá v křoví.
I myšku někdy uloví.
Lucie Stratilová

Jirko, Jirko, Jiříčku,
tu máš novou tužtičku?
A copak s ní nakreslíš?
Nevím, nevím, uvidíš.
Vezmu si tu tužku,
namaluju hrušku.
Denisa Kučíková

Moje hodná babička
má ráda Pavlíčka.
Pavlíček je hodný kluk,
už vyrostl jako buk.
Má maminku hrozně rád
a ona jeho nastokrát.
Pavel Kunc

Žijeme si u hradu,
máme velkou zahradu.
Dokola jen husté lesy jsou,
na loukách se jeleni pasou.
Buchlov je mým domovem,
rád se vždycky vracím sem.
Matyáš Večeřa



Pohled na trojici buchlovských kopců z hasičské plošiny *(foto: Antonín Zelinka)*

Společenská kronika



V sobotu 4. listopadu 2006 jsme přivítali nové občánky (zleva): Pavla Zámečníka, Antonína Krause, Jakuba Špalka a Lenku Šottlovou.

V čase zklamání

Ručičky hodin blíží se k dvanáctce
nic se nestane, tak jako v pohádce.

Hodiny tikají, čas rychle ubíhá,
nikdo se před ním nikam neschová.

V dálce je slyšet hudbu a sólo trombónu,
je teskné a smutné, jak hořká chuť bonbónu.

Ručičky hodin blíží se k dvanáctce
nic se nestane, tak jako v pohádce.

Z notového papíru line se divná melodie,
nikdo netuší, proč tak teskně hraje.

Jen ona to ví a stále vzpomíná,
nevěří, že nový život jí začíná.

Ručičky hodin blíží se k dvanáctce
nic se nestane, tak jako v pohádce.

Láskou největší hudba mu náleží,
melodie je jediné, na čem mu záleží.

Ji opustil pro ten pocit z tóniny,
ona sama je, počítá vteřiny.

Ručičky hodin blíží se k dvanáctce
nic se nestane, tak jako v pohádce.

-m.m.-

Buchlovská krojovaná chasa







Foto: **Oldřich Stránský**



BUCHLOVSKÝ ZPRAVODAJ

Vydává Obecní úřad v Buchlovicích, tel.: 572 595 120. Vychází měsíčně, řídí redakční rada, odpovědný redaktor ing. Miloslav Hrdý, výkonní redaktoři Vlastimil Kořínek a Bořek Žižlavský. Náklad 350 výtisků. Cena 13,– Kč
Registrační číslo MK ČR E 13102
Redakční rada si vyhrazuje právo upravovat příspěvky.
Sazba Vít Kučera, tiskne HUDEC print, s. r. o., Buchlovice